

Petr a Jan

Papež František pokračoval v cyklu katechezí věnovaný stáří a zaměřil se na dialog v evangeliu mezi vzkříšeným Ježíšem a Petrem.

22.06.2022

Dobrý den, drazí bratři a sestry, a vítajte!

Na naší cestě katechezemi o stáří dnes budeme rozjímat o rozhovoru, který vede zmrtvýchvstalý Ježíš s Petrem v závěru Janova evangelia (21,15-23). Vzbuzuje v nás pohnutí,

protože vyjevuje veškerou Ježíšovu lásku k jeho učedníkům a též vrcholnou lidskost jeho vztahu vůči nim, zejména pak k Petrovi. Je to vztah vlídný, avšak nikoli strojený; je přímý, silný, svobodný, otevřený. Je to vztah mezi muži a v pravdě. Janovo evangelium, navýsost duchovní a vznešené, se tak uzavírá horoucí Ježíšovou prosbou o lásku a Petrovou nabídkou této lásky, které se zcela přirozeně vplétají do jejich rozpravy. Evangelista nás upozorňuje, že vydává svědectví o tom, co zaznamenal (srov. *Jan 21,24*), a že v něm je třeba hledat pravdu.

Můžeme si položit otázku, zda jsme schopni uchovat úroveň tohoto vztahu mezi Ježíšem a apoštoly v jeho natolik otevřeném, upřímném, přímém a lidsky reálném stylu? Jaký je náš vztah s Ježíšem? Je takový, jaký k Němu vázal apoštoly? Nesvádí nás to naopak velmi často k tomu, abychom svědectví o evangeliu

zapouzdřili do jakéhosi nasládlého zjevení, k němuž lze přidružit své příležitostné klanění? Takový postoj, který se jeví jako úcta, nás ve skutečnosti vzdaluje od pravého Ježíše a dokonce se stává příležitostí k velice abstraktní, sebevztažné a zesvětštělé pouti víry, která není Ježíšovou cestou. Ježíš je vtěleným Božím Slovem a chová se jako člověk, promlouvá k nám jako člověk, Bohočlověk. Ježíš se ve své laskavosti, svém přátelství a blízkosti nepodobá nějakému sladkobolnému svatému obrázku, nikoli: je nám ochotně po ruce, je nám nablízku.

V Ježíšově rozmluvě s Petrem najdeme dva úseky, které se konkrétně týkají stáří a trvání času: času svědectví a času života. V prvním z nich Ježíš varuje Petra: v mládí jsi byl soběstačný, ve stáří už nebudeš tolik pánem svým a svého života. Povězte něco takového člověku, který jako já musí jezdit na

vozičku! Ale takový je život – stárí s sebou nese nemoci, které máme přijímat tak, jak přicházejí. Už nemáme sílu jako zamlada! Také ve slabosti, nemoci a smrti ale máme vydávat svědectví o Ježíši. Svatý Ignác z Loyoly v jednom svém pěkném výroku praví, že „jak v životě, tak ve smrti máme vydat svědectví Ježíšových učedníků“.

Závěr života má vypovídat o tom, že jsme Ježíšovi učedníci a že k nám Pán ustavičně hovoří v každém věku. Evangelista připojuje svůj komentář, v němž vysvětluje, že zde Ježíš naznačoval nejvyšší svědectví – mučednickou smrt. Avšak toto napomenutí můžeme vnímat rovněž v širším smyslu: tvé následnictví se bude muset poučit a dát se ztvárňovat tvou osobní křehkostí, bezmocí, závislostí na druhých, a to dokonce v oblékání a chůzi. Přesto však „Mě následuj“ (v. 19).

Následování Ježíše neustále pokračuje, za dobrého i špatného

zdraví, fyzické soběstačnosti či nesoběstačnosti. Je důležité, abychom trvale šli za Ježíšem – po vlastních nohou, v běhu, pomalu, na vozíčku, avšak stále. Moudrost plynoucí z následování si musí prorazit cestu, aby se vryla do Petrova vyznání víry také v omezenosti dané fyzickou slabostí a stářím: „Pane, ty víš, že tě miluji“ (verše 15.16.17). Těší mne, když se při hovorech se starými lidmi dívám do jejich zářících očí, které jsou výmluvnější než slova, protože svědčí o jednom životě. To je velice krásné znamení, které si musíme uchovat až do konce, a následovat Ježíše v takovéto plnosti života.

Ježíšova rozmluva s Petrem obsahuje cenné ponaučení pro všechny učedníky a pro nás všechny věřící, včetně seniorů. Jedná se o to, abychom se poučili ze své křehkosti a vydávali důsledné životní svědectví také za okolností, kdy je náš život

ze široka svěřen do jiných rukou a dalece závisí na iniciativě druhých lidí. Za nemoci a ve stáří naše závislost narůstá, již nejsme soběstační jako dříve. Také zde ale dozrává víra, rovněž tam Ježíš přebývá s námi a také odsud prýští ono bohatství víry, dobře prožívané na životních stezkách.

Opětovně se však musíme ptát: vládneme spiritualitou, která by byla opravdu schopna vykládat toto – již všeobecně dlouhé – období naší slabosti, v němž se spíše svěřujeme jiným než moci své vlastní nezávislosti? Jak v čase závislosti, loučení, vzdalování se životnímu protagonismu zachovat věrnost prožitému následnictví, příslibené lásce, spravedlnosti, o níž jsme usilovali v době schopné vlastní iniciativy? Není to jednoduché, že? Není snadné rozloučit se s tím, že už nehrajeme hlavní roli.

Toto nové údobí je samozřejmě také časem zkoušky, počínaje – nepochybně velice lidským, ale též velmi záludným – pokušením o uchování svého protagonismu. Tato potřeba vyniknout se musí umenšovat, snižovat; musíme přijmout, že ve stáří klesá naše vůdčí role. Budou zde ovšem jiné způsoby, jak se vyjádřit, účastnit se v rodině, společnosti, ve skupině přátel. Petra ale přepadá zvědavost a při pohledu na učedníka, kterého Ježíš miloval a který šel za nimi, se ptá: „Pane, a co on?“ (srov. verše 20-21). Strká nos do cizích věcí. Ježíš mu říká: „Mlč!“. Má snad tento člověk zaujmout „mé“ následnictví, „můj“ prostor? Bude mým nástupcem? Tyto otázky ničemu neposlouží, ani nám nepomohou. „Bude snad žít déle než já a zabere mé místo?“ Ježíš odpovídá velice otevřeně a dokonce stroze: „Proč se o to staráš? Zabývej se vlastním životem, svou současnou situací a nestrkej nos do cizích

životů. Co je ti po nich? Ty mě následuj!“ (v.22). To je totiž důležité: následovat Ježíše, následovat ho v životě i smrti, ve zdraví i nemoci, v životě překypujícím mnoha úspěchy i v těžkém životě plném ošklivých pádů. Když se chceme vkládat do života druhých, Ježíš nás nabádá: „Proč se o to staráš? Ty mě následuj!“. To je překrásné. My, starci, bychom neměli závidět mladým, kteří se vydávají svou cestou, obsazují naše místa a přetrvávají déle než my. Ctíme svou věrnost příslibené lásce, následování víry, v níž jsme uvěřili, a to i za okolností, v kterých se blížíme k rozloučení s životem. Tím si vysloužíme obdiv budoucích pokolení a Pánovo vděčné uznání. Umět se rozloučit – v tom spočívá moudrost starých lidí, ale pozor, rozloučit se dobře, s úsměvem, ve společnosti i s druhými lidmi. Život starého člověka je pomalým, ale radostným rozloučením: žil jsem

život, víru uchoval. Je pěkné, když starý člověk může říci: „Prožil jsem život, toto je má rodina; prožil jsem život – zhřešil jsem, ale také prokazoval dobro.“ Z toho plyne pokoj, tak se loučí starý člověk.

Dokonce nuceně nečinné následování, utvářené dojatým nazíráním a uchváceným nasloucháním Pánova slova – jak tomu bylo u Marie, Lazarovy sestry – se stane nejlepší součástí života nás, starých lidí. Kéž nám nikdo nikdy nevezme tento úděl (*srov. Lk 10,42*). Pohlížejte na staré lidi a pomáhejte jim, aby mohli prožívat a vyjadřovat svou životní moudrost, aby nás mohli obdarovat tím, co krásného a dobrého mají. Pozorujme je, naslouchejme jim. A my, senioři, se na mladé lidi vždy dívejme s úsměvem: oni budou pokračovat v cestě, ponesou vpřed to, co jsme zaseli, i to, co jsme nezaseli, protože nám k tomu chyběla odvaha a

příležitost. Budou v tom pokračovat. Uchovejme si stále tento vztah. Starý člověk nemůže být šťastný bez pohledu na mladé a mladí nepůjdou v životě vpřed, když nebudou dbát na seniory.

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
petr-a-jan/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/petr-a-jan/) (06.08.2025)